

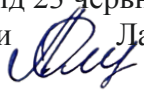

Кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Схвалено:

На засіданні кафедра соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

Завідувач кафедри Лариса ОЛЕКСІЄНКО

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ»**

Спеціальності: 231 Соціальна робота

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Соціальна робота»

Спеціалізація: _____

Розробники силябусу навчальної дисципліни:

Олексієнко Лариса Анатоліївна – к.пед.н., доц. кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Викладач:

Олексієнко Лариса Анатоліївна – к.пед.н., доц. кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Силябус розглянуто на засіданні кафедри соціальної роботи та мовної підготовки

Протокол № 10 від 23 червня 2024 р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасні стратегії надання соціальних послуг
Шифр та назва спеціальності	231 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	5 кредити / 150 годин
Розподіл годин	Лекції – 26 год. Семінарські заняття – 26 год. Самостійна робота – 98 год.
Терміни вивчення дисципліни	7 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

2. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

ПІБ викладача	Олексієнко Лариса Анатоліївна
Посада	доцент кафедри соціальної роботи та мовної підготовки
Контактна інформація викладача	
E-mail	oleksienkolarisa@gmail.com
Контактний телефон	+38067 943 11 51
Телефон кафедри	—
Графік консультацій	Згідно з розкладом на відповідний семестр
Портфоліо викладача	—

3. Анотація курсу

Семестр: 7 семестр

Мова навчання: українська.

Ключові слова: соціальна робота, соціальні послуги, професійна підготовка.

Тому соціальному працівнику

потрібні навички «професійного», компетентного спілкування, яке потрібне і для психологічного або юридичного консультування, і для вирішення будь-яких проблем клієнта, пов'язаних зі спілкуванням з офіційними особами під час роботи в органах державної влади або органах місцевого самоврядування

Мета курсу: сприяти засвоєнню студентами знань про сучасний стан системи надання послуг в Україні, про сутність і особливості сучасних стратегій надання соціальних послуг, необхідних для здійснення професійної діяльності у соціальній сфері.

Предмет курсу: організаційні засади соціального обслуговування з урахуванням сучасних підходів до надання соціальних послуг

Програмні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності, процесу навчання, що передбачає проведення досліджень та застосування певних теорій, методів соціальної роботи, соціально-психологічної реабілітації та науково-дослідної, науково-педагогічної діяльності характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-5. Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами в польових і лабораторних умовах.

СК-9. Здатність оцінювати соціальні проблеми, потреби, особливості та ресурси клієнтів.

СК-10. Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК-11. Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, гендерних, етнічних та інших особливостей.

СК-15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Результати навчання:

ПРН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

4. Зміст курсу

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Історія створення та модернізації системи соціальних послуг

Історична ретроспектива становлення основ соціального захисту в Європі. Історичні передумови та початковий етап формування системи соціальних послуг в Україні. Особливості розвитку системи соціальних послуг в Україні початку XXI століття та його законодавчі засади

Тема 2. Основні стратегічні орієнтири модернізації системи надання соціальних послуг

Стратегії удосконалення системи надання соціальних послуг. Актуальні проблеми сфери соціальних послуг у контексті стратегії розвитку. Ключові поняття, принципові засади реалізації стратегії розвитку соціальних послуг в державі.

Тема 3. Соціальні послуги: сутність, класифікації

Сутність базових позицій, ключових понять. Підходи до класифікування соціальних послуг в системі діяльності соціального працівника. Загальні підходи щодо організації надання соціальної послуги.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Соціальні інновації, їх технологічне забезпечення в системі соціального обслуговування

Інновації в соціальній сфері та сфері соціальних послуг. Інноваційні соціальні технології надання соціальних послуг. Соціальний інжиніринг.

Тема 2. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг.

Організація надання соціальних послуг у відповідності до проблем і потреб окремих індивідів, сімей, соціальних груп та громад. Ведення випадку як спосіб організації надання соціальних послуг. Послуга раннього втручання.

Тема 3. Соціальна експертиза в роботі соціального працівника

Поняття соціальної експертизи. Функції, специфіка, мета соціальної експертизи. Соціальна експертиза публічних проєктів

Тема 4. Супервізорство, соціальна медіація, фасилітація та менторська підтримка в соціальній сфері

Супервізорство у діяльності соціального працівника. Медіація як соціальна послуга посередництва. Соціальна фасилітація. Менторська підтримка.

Тема 5. Соціальна терапія в структурі діяльності соціального працівника

Сутність, функції, критерії та методи соціальної терапії. Види соціальної терапії. Ігрова терапія у сфері соціальних послуг.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: мультимедійне обладнання, комп'ютери, платформа дистанційного навчання.

Політика курсу

Навчальний курс складається з лекційних занять, семінарських занять, самостійної роботи та індивідуальної навчально-дослідної роботи. Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Робота на семінарах передбачає висловлювання власної точки зору, доповнення, відповіді на питання викладача, яка повинні бути змістовними та відповідати плановому питанню. За роботу на семінарському занятті можна отримати до 2 балів. Пропущений семінар з поважних причин відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Самостійна робота здобувачів полягає в опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу, вивчення окремих питань, що не були розглянуті в курсі лекцій, підготовку до семінарських занять.

Після вивчення кожного модулю проводиться тестування за вивченими темами. Кількість балів за тест визначається в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох

правильних відповідей на питання тощо).

Індивідуально-дослідна робота здійснюється за індивідуальним завданням, яке надається. Обсяг індивідуального завдання – до 5 сторінок в електронному вигляді. Індивідуально-дослідне завдання оцінюється за наступними критеріями:

«10» балів – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, обґрунтована власна точка зору.

«15» балів – не зовсім повна відповідь, недостатня аргументованість на питання дослідного та творчого характеру.

«5» балів – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теми; недостатно змістовного матеріалу.

«3» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Після вивчення кожного загального модулю проводиться тестування за вивченими темами. Кількість балів за тест визначається в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо).

Система оцінювання та вимоги Поточний контроль

	Семінарське заняття	Самостійна робота	Тестування за темою	Підсумкові бали
Тема 1.	1	1		2
Тема 2.	1	1		2
Тема 3.				
Загальний модуль 1			10	10
Тема 1.	2	2		4
Тема 2.	2	2		4
Тема 3.	2	2		4
Тема 4.	2	2		4
Тема 5.				
Загальний модуль 2			10	10
Індивідуальне навчально-дослідне завдання				20
Підсумковий контроль				40
Всього				100

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту складати екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

Зарахування пропущених здобувачем вищої освіти лекційних занять (у разі хвороби або без поважних причин) відбувається у формі усного опитування на консультаціях, які проводяться відповідно до встановленого графіку на кафедрі, а при пропуску практичного заняття (у разі

хвороби або без поважних причин) – виконується практичне та індивідуальне завдання, які оцінюються викладачем.

Індивідуальні завдання

Проаналізувати одну із базових соціальних послуг.

Перелік послуг для аналізу:

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціального догляду і обслуговування.

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги соціального супроводу
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної інтеграції
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної профілактики
- Сучасні інноваційні моделі та методи представництва інтересів і посередництва.
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги консультування
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг кризового втручання.

Спираючись на стандарт надання даної послуги, дані оцінювання результатів впровадження соціальних послуг в Україні, результатів соціологічних досліджень, науково-методичну літературу, розкрийте наступні питання:

- Основні категорії отримувачів даної послуги, їхні проблеми і потреби;
- Види та форми надання допомоги, передбачені даною послугою;
- Основні результати впровадження даної послуги в Україні або в певному регіоні, територіальній громаді;
- Проблеми, що виникають в процесі надання даної послуги і (або) заважають її ефективному впровадженню та шляхи їх подолання.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
80 - 89	B	добре	
70 - 79	C		
60 - 69	D	задовільно	
50 - 59	E		
30 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації

Рекомендовані джерела:

Основні

1. Опалюк Т. Л. Сучасні стратегії надання соціальних послуг: навчально-методичний посібник / автор-укладач Т. Л. Опалюк. – Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О.В. 2020. – 118 с. <http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/bitstream/handle/123456789/3782/Opaliuk-T.L.-Suchasni-stratehi-i-nadannia-sotsialnykh-posluh.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
2. Міністерство соціальної політики України. Організація надання соціальних послуг. <https://www.msp.gov.ua/content/orogанизacii-nadannya-socialnih-poslug.html>
3. Пеша І.В., Сопівник І.В., Галайдюк В.В., Кошук О.Б. Соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю. Навчальний посібник. Київ: Компрінт, 2023. 449 с. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi76/0056869.pdf>
4. Актуальні питання соціальної роботи : навч. посіб. / О.М. Денисюк та ін. ; ред. кол.: О.В. Епель, Т.Л. Лях, І.В. Силантьєва. Ужгород : РІК-У, 2023. 420 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/47338/1/O_%20Epel_T_Liakh_I_Silantieva_APSR_FPSRSO_KSPSR.pdf.pdf
5. Соціальні заклади України : інформаційний довідник / упор. Н. В. Сушицька, К. В. Данилюк, О. М. Мариніч. – Київ : Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. – 187 с. електронне видання. https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/41300/Sotsialni%20zaklady%20Ukrainy.pdf?sequence=1&isAllowed=y&fbclid=IwY2xjawHpxKZleHRuA2FlbQIxMAABHb25-49LQAa8OZXyowWVYtto2HksE076t2Qu5bPawzgcWl6DC4Ww9KFcPA_aem_myeVtnRLMuvEeKZxO37G_A
6. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. <file:///C:/Users/maxsp/Downloads/ModernSW.pdf>
7. Семигіна, Т., Столярик, О. (2024). Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: Посібник. Таллінн: Teadmus. 25. https://www.researchgate.net/publication/377902391_ROZVITOK_SILNIH_STORIN_KLIENTIV_SOCIALNOI_ROBOTI
8. Соціальна робота : реалії та виклики часу : навчально-методичний посібник / уклад.: [Чернуха Н. М., Токарук Л. С., Васильєва-Халатникова М. О., Рут'ян Л. Г.] ; Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка [та ін.]. Слов'янськ : [Вид-во Б. І. Маторіна], 2021. 232 с. <https://ru.scribd.com/document/690469577/Sotsialna-Robota-Realii-Ta-Vyklyky-Chasu>
9. Організації громадянського суспільства як надавачі соціальних послуг [Електронний ресурс] : посібник / United Nations Population Fund (UNFPA) Україна ; укладач: Г. Скіпальська та ін.- Електронні текстові дані. - Київ : , 2022. - 43 с. - (Прямуємо разом). - Назва з титул. екрана. https://ukraine.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/weact_dovidkovyy_posibnyk_dlya_ogs_final.pdf?fbclid=IwY2xjawHpxKRleHRuA2FlbQIxMAABHSMrmovny6lBlv-NmIpBn2dbwY5WDd4jo1BDtO4BGUjftMTC9WlvQCpBtvO_aem_2bY2BvxJ3_Vy4tLi6BdSxg
10. Петрович В.С. Профілактика як соціальна послуга сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. С.217-241. https://www.researchgate.net/publication/354622217_Profilaktika_ak_socialna_posluga_sim'am_so_perebuvaut_u_skladnih_zittevih_obstavinah
11. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С.

Чернети. Луцьк : ФОП Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 340 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/19749/3/soc_robota_monograf.pdf

Допоміжні:

1. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні Innovative processes in education: Collective monograph. – AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. P. 183-198.
<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35cb4ff6-5985-42f6-83c5-c8d031f6822b/content>
2. Семигіна Т. Робота в громаді: практика й політика. К.: КМ Академія, 2004. 266 с.
https://www.academia.edu/52486098/%D0%A2%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BD%D0%B0_%D0%A1%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%B3%D1%96%D0%BD%D0%B0_%D0%9D%D0%90%D0%A3%D0%9A%D0%9E%D0%92%D0%86_%D0%A2%D0%90_%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%9E_%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9D%D0%86_%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%86
3. Сич Т. В. Управління якістю соціальних послуг : навчальний посібник для магістрантів спеціальності «Управління соціальним закладом». – Харків : ООО «Цифра принт», 2016. 252 с.
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Masuk/0042276.pdf>
4. Слозанська Г. І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи: монографія / за наук.ред.-ра пед. наук, проф. В. А. Поліщук. – Тернопіль: ТНПУ імені В. Гнатюка, 2018. – 382 с.
https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/561134/mod_resource/content/1/%D0%A1%D0%BB%D0%BE%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%A1%D0%A0_%D0%B2_%D0%9E%D0%A2%D0%93_%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F%20%20.pdf
5. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрович. – К. : ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. – 256 с.
<http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>
6. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навчальний посібник / І. В. Астремська. Петра Могили, 2017. – 396 с.
<https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/54/1/%D0%90%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B5%D0%BC%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%20%D0%86.%20%D0%92.%20%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D1%82%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%20%D1%81%D1%83%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B2%D1%96%D0%B7%D1%96%D1%97%20%D0%B2%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D0%B9%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D1%96.pdf>
7. Управління діяльністю соціальних служб: метод. посібник [авт. кол. : Н. Гусак, Н. Кабаченко, В. Назарук, К. Савчук, О. Савчук, Л. Скоропада, Л. Чорній] / упорядн.-заг. ред. О. Іванова, Н. Гусак ; ПРООН в Україні, Проект «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». – К. : К.І.С., 2013. – 178 с.
https://kpdi.edu.ua/biblioteka/2022%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8E%20%D1%81%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B1%20%D0%93%D1%83%D1%81%D0%B0%D0%BA%20%D0%9D_.pdf
8. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за ред. І. Д. Звереві. Київ, Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3491/>

9. Плахова О. М. Сучасні технології соціальної роботи з групами ризику: навч.-метод. посіб. для студ. соціологічного ф-ту. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 70 с.
10. Реформування системи соціальних послуг і України: проблеми та перспективи: монографія / за ред. д-ра психол. н., проф. Н. І. Кривоконь. – Чернігів : ЧНТУ, 2019. – 108 с. <https://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/18617/%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%86%D0%AF%2020.12.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
11. Кращі практики. Надання соціальних послуг на базі громади для дітей в Україні [Електронний ресурс] : тематичне дослідження / Дитчий фонд ООН (UNICEF). - Електронні текстові дані. - Київ : UNICEF, 2021. - 33 с. https://www.unicef.org/ukraine/media/16701/file/UNICEF_Report_2021_ukr.pdf
12. Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс / Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш. / За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко К.: Фенікс, 2007. 528 с. <http://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1345188352.pdf>
13. Особливості надання медичних та соціальних послуг для вразливих категорій населення з використанням гендерно-чутливого підходу: Навч. посіб. / Ярошенко А.О., Варбан М.Ю., Шульга Л.О. та ін.; за заг. ред. Ярошенко А.О. К.: МБФ «Альянс громадського здоров'я», 2017 112 с. <https://gender.auc.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/posibnyk.pdf>

Інтернет-ресурси

1. Закон України «Про соціальні послуги» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 18, ст.73) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях» від 14.04.2022 р. № 2193-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2193-20#Text>
3. ЮНІСЕФ Україна. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/child-friendly-municipalities-initiative> Закон України « Про інноваційну діяльність» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>